

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Реферат о урађеној докторској дисертацији кандидата Бранимира Вулевића

Одлуком Наставно-научног већа ФОН-а 05-01 бр. 3/80-1 од 05.07.2023. године, именовани смо за чланове Комисије за преглед, оцену и одбрану докторске дисертације кандидата Бранимира Вулевића под насловом:

„Карактеристике дизајна организација посебне намене у зависности од нивоа ангажовања у ванредним ситуацијама“

После прегледа достављене Дисертације и других пратећих материјала и разговора са Кандидатом, Комисија је сачинила следећи

РЕФЕРАТ

1. УВОД

1.1 Хронологија одобравања и израде дисертације

Бранимир Вулевић је уписао докторске студије 05.11.2014. године. Приступни рад на докторским студијама је пријавио 04.07.2019. године. Комисија за преглед и одбрану приступног рада и оцену научне заснованости пријављене докторске дисертације формирана је 10.07.2019. године одлуком 05-01 бр. 3/91-12. Приступни рад је одбрањен 20.11.2019. године. Одлука 05-01 бр. 03/78-3 о усвајању извештаја Комисије о научној заснованости пријављене докторске дисертације донета је 14.07.2021. године. Одлуком Универзитета у Београду од 31.08.2021. бр. 61206-3232/2-21 даје се сагласност на предлог теме докторске дисертације Бранимира Вулевића под називом „Карактеристике дизајна организација посебне намене у зависности од нивоа ангажовања у ванредним ситуацијама“. На Наставно-научном већу 22.09.2021. године, одобрена је израда дисертације кандидата Бранимира Вулевића. Дана 28.06.2023. године редовни проф. Ментор др Младен Чуданов је известио Наставно-научно веће ФОН-а да је кандидат Бранимир Вулевић завршио израду докторске дисертације. Наставно-научно веће ФОН-а је именovalo Комисију за оцену завршене докторске дисертације одлуком 05-01 бр. 3/80-1 од 05.07.2023. Комисија за оцену завршене докторске дисертације се састоји од следећих чланова:

Ментор: Др Младен Чуданов, редовни професор,
Универзитет у Београду, Факултет организационих наука
Председник Комисије: Др Ондреј Јашко, редовни професор,
Универзитет у Београду, Факултет организационих наука
Спољни члан: Др Желимир Кешетовић, редовни професор
Универзитет у Београду, Факултет безбедности

1.2 Научна област дисертације

Научна област дисертације припада организационим наукама, конкретно дизајну организације у специфичним условима. Сврха организационог дизајна, између осталог, је да омогући остваривање циљева и стратегије организације, а не да остави утисак на посматрача. Интенција је усклађивање организације са стањем и промјенама у окружењу, а организациони дизајн треба да буде такав да његов облик одговара сврси, а да параметри дизајна буду прилагођени ситуацији.

Централни проблем који се разматра у докторској дисертацији је испитивање организационог дизајна организација посебне намене, а предмет се односи опажање разлика у дизајну организација посебне намене у зависности од нивоа ангажовања у ванредним ситуацијама. Предмет истраживања је дисциплинарно опредељен у научној области: Организационе науке.

Ментор др Младен Чуданов поседује припадајуће компетенције за вођење дисертације у области организационих наука, имајући у виду научну област предмета истраживања, што је документовано објављеним радовима у међународним и домаћим часописима из области организационих наука.

1.3 Основни биографски подаци о кандидату

Бранимир Вулевић је рођен у Беранама 1987. године. Докторске академске студије је уписао 2014. године на Факултету организационих наука. Током студија објавио је 10 научно-истраживачких радова у међународним и домаћим часописима као и у зборницима конференција.

Претходно академско звање *мастер инжењер организационих наука* стекао је 2013. године на мастер академским студијама на Факултету организационих наука.

У Министарству одбране Црне Горе запослен је од 2010. године. Током радног искуства обављао је више дужности у Војсци Црне Горе, од командира вода до начелника Кабинета начелника Генералштаба. Актуелно је ангажован у Министарству одбране у Дирекцији за стратешко планирање одбране – на позицији шефа Одсека за планове одбране и управљање кризама. Поседује висок ниво стручности, мултидисциплинарно знање, сет вештина и богато искуство које свакодневно усавршава.

2. ОПИС ДИСЕРТАЦИЈЕ

2.1 Садржај дисертације

Докторска дисертација „Карактеристике дизајна организација посебне намене у зависности од нивоа ангажовања у ванредним ситуацијама“, укупног обима 208 страница садржи 5 поглавља: Увод, преглед литературе, емпиријско истраживање, дискусија резултата и закључак. Дисертација садржи 65 табела, 32 слике и 293 литературна навода.

Пет поглавља дисертације са припадајућим потпоглављима дат је у наставку текста:

1. УВОД
2. ПРЕГЛЕД ЛИТЕРАТУРЕ
 - 2.1 Кризна и ванредна ситуација
 - 2.2 Организациони дизајн
 - 2.2.1 Елементи организационог дизајна
 - 2.2.2 Организациона структура као чинилац дизајна
 - 2.2.3 Механички насупротив органском дизајну
 - 2.2.4 Прилагођавање дизајна ситуацији
 - 2.2.5 Дизајн као импровизација
 - 2.3 Организација и теорија хаоса
 - 2.4 „Суперорганизације“ посебне намене
 - 2.5 Организација учи док је „жива“
3. ЕМПИРИЈСКО ИСТРАЖИВАЊЕ
 - 3.1 Истраживачки метод и истраживачки инструмент
 - 3.2 Прикупљање и анализа података
 - 3.3 Опис узорка
 - 3.4 Ставови испитаника о дизајну организација посебне намене
 - 3.5 Тестирање хипотеза
4. ДИСКУСИЈА РЕЗУЛТАТА
5. ЗАКЉУЧАК

Уз наведени садржај, који је кључни, дисертација садржи преглед литературе, те одговарајуће прилоге и изјаве.

2.2 Кратак приказ појединачних поглавља:

У уводном поглављу дисертације дефинисана је научна замисао. Даље, представљен је проблем, предмет и циљеви истраживања, те постављена истраживачка питања и формулисане хипотезе постављене за потребе истраживања. Представљене су научне методе, технике, поступци и инструменти за прикупљање података који су коришћени у докторској дисертацији. На крају уводног поглавља описана је научна и друштвена оправданост истраживања

Друго поглавље дисертације даје увид у постојећи научно-истраживачки опус везан за тему дисертације. У овом поглављу су дефинисани и објашњени основни појмови и термини везани за проблем и предмет истраживања, те дат увид у постојећу литературу, како би се проширило и продубило знање из ове области.

У трећем – централном поглављу дисертације интерпретирано је емпиријско истраживање. Приказана је методологија истраживања – објашњен је истраживачки метод и истраживачки инструмент, начин прикупљања и анализе података, описан је узорак и организациони дизајн организација посебне намене на основу резултата истраживања те су тестиране дефинисане хипотезе.

Анализа података главног истраживања укључује:

- Анализу основних података употребом дескриптивне статистике и фреквенција;
- Проверу поузданости скале и тестирање нормалности расподеле;
- Проверу хипотеза.

Дискусија резултата дата је у четвртом поглављу, док пето поглавље представља закључак, у коме је сажета целокупна дисертација у њеним најбитнијим одредницама.

3. ОЦЕНА ДИСЕРТАЦИЈЕ

3.1 Савременост и оригиналност

Ванредне ситуације из године у годину односе људске животе и утичу на привреду и економију погођених земаља. Губици изазвани ванредним ситуацијама су значајни и на глобалном нивоу. У санирању последица ванредних ситуација значајан допринос дају организације посебне намене. Односно организације чија је основна мисија, или једна од дефинисаних мисија, пружање подршке институцијама и становништву приликом супротстављања различитим врстама изазова, ризика и претњи изазваних, између осталог, ванредним ситуацијама.

Пошто је сврха организационог дизајна и да омогући остваривање стратегије и циљева организације, не само да остави утисак на посматрача, једна од основних интенција је усклађивање организације са стањем и променама у окружењу, те организациони дизајн треба да буде такав да његов облик одговара сврси, односно да параметри дизајна буду прилагођени ситуацији. Стога, природно је очекивати да организације посебне намене буду дизајниране тако да могу адекватно испунити дефинисане мисије.

У досадашњој литератури се наводе различите каузално-последичне релације између параметара организационог дизајна и окружења. А у дисертацији је ванредна ситуација посматрана као окружење организација посебне намене. Имајући у виду

значај теме, те резултате ранијих истраживања везаних за организациони дизајн и утицај окружења на дизајн организација, предмет истраживања ове дисертације односи се на утврђивање постојања разлика у дизајну организација посебне намене у односу на ниво ангажовања у ванредним ситуацијама.

3.2 Осврт на референтну и коришћену литературу

У дисертацији је садржан приказ релевантне литературе страних и домаћих аутора. Поред књига из предметних области, заступљени су и радови из националних часописа, као и радови из истакнутих међународних часописа. У наставку је изложена коришћена литература:

1. 't Hart, P., Heyse, L., & Boin, A. (2001). New trends in crisis management and crisis management research: Setting the agenda. *Journal of Contingencies and Crisis Management*, 9(4), 181-188.
2. Aiken, M., & Hage, J. (1966) "Organizational Alienation: A Comparative Analysis," *American Sociological Review*, 31 (August, 1966), p. 499.
3. Aiken, M., Bacharach, S., & French, J. (1980). Organizational structure, work process, and proposal making in administrative bureaucracies. *Academy of Management Journal*, 23: 631– 652.
4. Akcioni plan za formiranje jedinstvene službe za vanredne situacije, *Službeni glasnik RS*, broj 78 od 23. septembra 2009.
5. Aldrich, H. (1999). *Organizations evolving*. London: Sage.
6. Alexander, C. (2004). *The nature of order*. Berkeley, CA, USA: Taylor & Francis.
7. Alexander, D. (2005a). An Interpretation of Disaster in Terms of Changes in Culture, Society and International Relations. In R. W. Perry & E. L. Quarantelli (Eds.), *WHAT IS A DISASTER? New Answers to Old Questions*: Xlibris Corporation.
8. Alexander, D. (2005b). Towards the development of a standard in emergency planning. *Disaster Prevention and Management: An International Journal*, 14(2), 158-175.
9. Allen, R., & Toder, F. (2004). A model of organisational recovery. *Journal of Emergency Management*, 2(1), 41.
10. Al-Dahash, H., Thayaparan, M., & Kulatunga, U. (2016, August). Understanding the terminologies: Disaster, crisis and emergency. In *Proceedings of the 32nd annual ARCOM conference, ARCOM 2016* (pp. 1191-1200).
11. Argyris, C. (2003). A Life Full of Learning. *Organization Studies*, 24(7), 1178–1192.
12. Argyris, C., & Schön, D. A. (1978). *Organizational learning: A theory of action perspective*. Addison-Wesley, Reading, MA.
13. Aquinas, P. G. (2010). *Organization Structure and Design: Applications and Challenges*. Excel Books.
14. Augustine, N. R. (1995, November/December). Managing the crisis you tried to prevent. *Harvard Business Review*, 73(6), 147–158.
15. Baker, D., & Refsgaard, K. (2007). Institutional development and scale matching in disaster response management. *Ecological Economics*, 63(2), 331-343.

16. Baldrige, V.J., Burnham, R.A., (1975). Organizational Innovation: Individual, Organizational, and Environmental Impacts, *Administrative Science Quarterly*, Vol. 20, No. 2 (Jun., 1975), pp. 165-176 Published by: Sage Publications, Inc. on behalf of the Johnson Graduate School of Management, Cornell University
17. Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*, New York: Freeman.
18. Barley, S. R. (1990). The alignment of technology and structure through roles and networks. *Administrative Science Quarterly*, 35, 61-103.
19. Barton, L. (2001). *Crisis in organizations II* (2nd ed.). Cincinnati, OH: College Divisions SouthWestern.
20. Baumgartner, T. A., Strong, C. H., & Hensley, L. D. (2006). *Conducting and reading research in health and human performance*. New York: McGraw-Hill.
21. Besharov, M. L., & Khurana, R. (2015). Leading Amidst Competing Technical and Institutional Demands: Revisiting Selznick's Conception of Leadership. *Research in the Sociology of Organizations*, 53-88.
22. Becker, H., (1982). Krisen als Herausforderung - Was nutzt "Organisationentwicklung"? *Zeitschrift für Organisation*.
23. Berg, C., Treffert, J. C., (1979). Die Unternehmenskrise - Organisatorische Probleme und Ansätze zur ihre Lösung, *Zeitschrift für Betriebswirtschaft*.
24. Bier, V. (2006). "Hurricane Katrina as a bureaucratic nightmare", in Daniels, R.J., Kettl, D.F. and Kunreuther, H. (Eds), *On Risk and Disaster: Lessons from Hurricane Katrina*, University of Pennsylvania Press, Philadelphia, PA, pp. 243-54.
25. Bierly, P. E., III, & Spender, J. C. (1995). Culture and high reliability organizations: The case of the nuclear submarine. *Journal of Management*, 21(4), 639-657.
26. Biswas, B. C., & Choudhuri, S. K. (2012). Digital Information Resources for Disaster Management of Libraries and Information Centres. *Bangladesh Journal of Library and Information Science*, 2(1), 12-21.
27. Blau, P., & Schoenherr, R. (1971). *The Structure of Organizations*. New York: Basic Books.
28. Boersma, K., Comfort L., Groenendaal, J., Wolbers, J., (2014). Editorial: Incident Command Systems: A Dynamic Tension among Goals, Rules and Practice, *Journal of Contingencies and Crisis Management* Volume 22 Number 1 March 2014.
29. Bogdanović, M. (2008). Prilog teoriji ljudskoga kapitala: Koja svojstva radne snage treba smatrati bitnim sastavnicama ljudskoga kapitala. *Ekonomija*, 15(1), 45-82.
30. Boin, A., & 't Hart, P., (2003). Public leadership in times of crisis: Mission impossible? *Public Administration Review*, 63(5), 544-553.
31. Boin, A., 't Hart, P., Sterm, E. and Sundelius, B. (2005). *The Politics of Crisis Management: Public Leadership under Pressure*, Cambridge University Press, New York, NY.
32. Bryman A., Cramer D., (1990). *Quantitative Data Analysis for Social Scientists*. London: Routledge.
33. Bryman, A., Beardsworth, A. D., Keil, E. T., & Ford, J. (1983). Organizational Size and Specialization. *Organization Studies*, 4(3), 271-277.;
34. Buchanan, D.A. and Huczynski, A.A. (2003). *Organisational Behaviour An Introductory Text*, 5th edn. London: Prentice Hall.

35. Burns, T. & Stalker, G. M. (1961), *The Management of Innovation*, Tavistock, London.
36. Burton, R.M., & Obel, B. (1998), *Strategic Organizational Diagnosis and Design*, 2nd ed., Kluwer, Boston.
37. Cameron, K. S., & Quinn, R. E. (1983). Organizational life cycle and shifting criteria of effectiveness: Some preliminary evidence. *Management Science*, 29: 33–51.
38. Carroll, J.S. and Fahlbruch, B. (2011). 'The Gift of Failure: New Approaches to Analysing and Learning from Events and Near-Misses. Honoring the Contributions of Bernhard Wilpert', *Safety Science*, Volume 49, Number 1, pp. 1-4.
39. Chiavenato, I. (1979). Novas abordagens na teoria administrativa. *Revista de Administração de Empresas*, 19(2), 27-42.
40. Chiavenato, I. (2000). *Introdução à Teoria Geral da Administração: Teoria da Contingência*. 2ª ed. Rio de Janeiro: Campus.
41. Child, J., (1984). *Organization*, New York: Harper & Row.
42. Christensen, T., Laegreid, P., & Rykkja, L. H. (2016). Organizing for Crisis Management: Building Governance Capacity and Legitimacy. *Public Administration Review*, 76(6), 887–897.
43. Choo, C. (2002). *Information Management for the Intelligent Organization: The Art of Scanning the Environment*. Medford: Information Today, Inc.
44. Cigler, B.A. (1988). Current Policy Issues in Mitigation, pp 39-52 in *Managing disaster: Strategies and Policy Perspectives*, ed. L.K. Comfort, Durham and London: Duke University Press.
45. Clarke, P.K., Campbell, L. (2015). *Exploring coordination in humanitarian clusters*. ALNAP/ODI, London
46. Clason, D. L., & Dormody, T. J. (1994). Analyzing data measured by individual Likert-type items. *Journal of Agricultural Education*, 35 (4), 31-35.
47. Cohen L., Manion L. & Morrison K. (2007). *Research Methods in Education*. London: Routledge.
48. Cohen, M. D., March, J. G., & Olsen, J. P. (1972). A Garbage Can Model of Organizational Choice. *Administrative Science Quarterly*, 17(1), 1.
49. Colovic, G. (2012), *Strategic management in the garment industry*. Woodhead Publishing, Cambridge, Oxford, New Delhi.
50. Cooley, C.H. (1964). *Human nature and the social order*. Schocken, New York.
51. Coombs, T., (2007). *Crisis Management and Communications*, Published by the Institute for Public Relations
52. Coombs, W. T. (1999). *Ongoing crisis communication: Planning, managing, and responding*. Thousand Oaks, CA: Sage.
53. Coombs, W. T. (2005). Crisis communication. In R. L. Heath (Ed.), *Encyclopedia of public relations* (Vol. 1, pp. 221-224). Thousand Oaks: Sage.
54. Coombs, W. T. (2006). *Code red in the boardroom: Crisis management as organizational DNA*. Westport, CN: Praeger.
55. Connerton, P. (2008). Seven types of forgetting. *Memory Studies*, 1(1), 59–71.
56. Coppola, D. P. (2015). *Introduction to International Disaster Management* (Third ed.), Elsevier Inc.

57. Courtright, J. A., Fairhurst, G. T., & Rogers, L. E. (1989). Interaction Patterns in Organic and Mechanistic System. *Academy of Management Journal*, 32(4), 773–802. doi:10.5465/256568
58. Covin, J. G., & Slevin, D. P. (1988). The influence of organization structure on the utility of an entrepreneurial top management style. *Journal of Management Studies*, 25(3), 217–234. doi:10.1111/j.1467-6486.1988.tb00033.x
59. Covin, J., & Slevin, D. (1989). Strategic management of small firms in hostile and benign environments. *Strategic Management Journal*, 10: 75– 88.
60. Cronbach L. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*. 1951; 16:297-334. 10.1007/BF02310555
61. Cruz, S., & Camps, J. (2003). Organic vs. Mechanistic Structures: Construction and Validation of a Scale of Measurement, *Management Research: Journal of the Iberoamerican Academy of Management*, Vol. 1 Issue: 1, pp.111-123, <https://doi.org/10.1108/15365430380000521>
62. Cu, S. (2005). *Sveobuhvatno umeće ratovanja*, Alnari, Beograd.
63. Cummings, L. L., & Staw, B. M. (1983). *Research in Organizational Behavior*. Volume 5, Elsevier Science & Technology .
64. Cutter, S. L. (2003). GI science, disasters, and emergency management. *Transactions in GIS*, 7(4), 439-446.
65. Cvijović, M., (2014). *Uloga Ministarstva unutrašnjih poslova u sprečavanju nastupanja i otklanjanju posledica poplava u Republici Srbiji 2014. godine*, stručni rad, Bezbednost 3/2014.
66. Daft, R.L., (2010). *Organization Theory and Design*, tenth edition, Mason, Ohio: South-Western Cengage Learning, ©2010.
67. Davies, D. (2005). Crisis management: Combating the denial syndrome. *Computer Law and Security Report*, 21(1), 68-73.s
68. Dawson, R. (2001). Knowledge capabilities as the focus of organizational development and strategy. *Journal of Knowledge Management*, 4(4), 320–327.
69. De Vellis, R. F. (2003). *Scale Development Theory and Applications* (2nd ed., Vol. 26). Thousand Oaks, CA Sage Publications.
70. Demić, Z., (2017). *Zaštita šuma od požara, Četvrta Konferencija nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa Crne Gore*, Zbornik Radova.
71. Demiroz, F., & Kapucu, N. (2012). The Role of Leadership in Managing Emergencies and Disasters. *European Journal of Economic & Political Studies*, 5(1).
72. Dewhirst, H.D., (1971). Influence of perceived information-sharing norms on communication channel utilization. *Academy of management journal* 14: 305-315.
73. Donaldson, L. (2001). *The contingency theory of organization*. Thousand Oaks: Sage.
74. Drabek, T.E., (1987). *The Professional Emergency Manager: Structures and Strategies for Success*, Boulder: University of Colorado, Institute of Behavioral Science, Monograph #44.
75. Dragičević Šešić, M., & Stefanović, M. (2021). Organizational trauma – Types of organizational forgetting in the case of Belgrade theaters. *Etnoantropološki Problemi / Issues in Ethnology and Anthropology*, 12(2), 621–640.
76. Drucker, P. (2005), *Najvažnije o menadžmentu*, M. E. P. Consult, Zagreb.

77. Drupsteen, L., Guldenmund, F. (2014). What Is Learning? A Review of the Safety Literature to Define Learning from Incidents, Accidents and Disasters, *Journal of Contingencies and Crisis Management* Volume 22 Number 2 June 2014
78. Dulanović, Ž., Jaško, O. (2005). *Organizaciona struktura i promene*, Beograd, Srbija: Fakultet organizacionih nauka.
79. Duncan, R. (1979). What is the right organization structure? Decision tree analysis provides the answer. *Organizational Dynamics*, 7(3), 59–80. doi:10.1016/0090-2616(79)90027-5
80. Duncan, R. B. (1972). Characteristics of Organizational Environments and Perceived Environmental Uncertainty. *Administrative Science Quarterly*, 17(3), 313. doi:10.2307/2392145
81. Eames, C. (1969) available online: <https://flashbak.com/charles-eames-30-answers-to-what-is-design-1969-378352/>
82. Eccles, R. G., & Crane, D. B. (1988). *Doing Deals*. Boston, MA: Harvard Business School Press.
83. Edmonds, N.A., (1996). *Time Series using Supervised Learning and Tools from Chaos Theory*. PhD Thesis. University of Luton.
84. Edmondson, A., & Moingeon, B. (1998). From Organizational Learning to the Learning Organization. *Management Learning*, 29(1), 5–20.
85. Elliott, E. S., and Dweck, C. S. (1988). Goals: an approach to motivation and achievement. *J. Pers. Soc. Psychol.* 54, 5–12.
86. Eshghi, K., & Larson, R. C. (2008). Disasters: lessons from the past 105 years. *Disaster Prevention and Management*, 17(1), 62-82.
87. Falkheimer, J., & Heide, M. (2006). Multicultural crisis communication: Towards a social constructionist perspective. *Journal of Contingencies and Crisis Management*, 14(4), 180-189.
88. Farazmand, A. (2007). Learning from the Katrina Crisis: A Global and International Perspective with Implications for Future Crisis Management. *Public Administration Review*, 67, 149–159.
89. Federal Emergency Management Agency, Internet, 27/06/22, <http://www.fema.gov>.
90. Federalni Hidrometeorološki zavod Bosne i Hercegovine (2015). *Klimatološka analiza 2014 godine*. Sarajevo. Dostupno online: <http://www.fhmzbih.gov.ba/podaci/klima/2014.pdf>
91. Ferlie, E., Pettigrew, A. (1996). Managing through networks. *British Journal of Management* 7(S): S81–S99.
92. Fiedler, F. (1971). Validation and extension of the contingency model of leadership effectiveness: A review of empirical findings. *Psychological Bulletin*, 76, 128- 148.
93. Fiedler, F. (1978). The contingency model and the dynamics of the leadership process. In L. Berkowitz (Ed.), *Advances in experimental social psychology* (pp. 59-112). New York: Academic Press
94. Ford, J. D. (1981). *The Management of Organizational Crisis*, Business Horizons.
95. Frank, M., Stengos, T. (1988). Chaotic dynamics in economic timeseries. *Journal of Economic Surveys* 2, 103 – 133.

96. Galbraith, J. R. (1973). *Designing Complex Organizations*. Reading, Mass.: Addison-Wesley.
97. Galbraith, J.R. (1974). Organization design: An information processing view. *Interfaces*, 4(3): 28-36.
98. Galbraith, J.R. (1977). *Organization Design*, Reading, Addison-Wesley.
99. Gao, A.H., Wang, G.H.K., (1999). Modeling non-linear dynamics of daily futures prices changes. *The Journal of Futures Markets* 19, 351 – 352.
100. Garratt, B. (1990). *Creating a Learning Organization: A Guide to Leadership, Learning and Development*, New York: Simon&Schuster.
101. Garnett, J. L. (1997). Administrative communication: Domain, threats, and legitimacy. In J.L. Garnett & A. Kouzmin (Eds.), *Handbook of administrative communication* (pp. 120). New York: Marcel Dekker, Inc.
102. Garvin, D. A., Edmondson A. C., Gino F. (2008). "Is yours a learning organization?." *Harvard business review* 86, no. 3 (2008): 109.
103. George, D., & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference*. 11.0 update (4th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
104. Gilbert, C. (2005). Unbundling the structure of inertia: Resource versus routine rigidity. *Academy of Management Journal*, 48: 741–763.
105. Gillmann, N. (2010). Interagency coordination during disaster: strategic choices for the UN, NGOs, and other humanitarian actors in the field. *Nomos*, Baden-Baden
106. Gladwell, M. (2006). *The tipping point: How little things can make a big difference*. Little, Brown.
107. Gleick, J. (1987). *Chaos: Making a new science*. New York: Viking.
108. Goold, M., Campbell, A. (2002). Do you have a well designed organization? *Harvard business review*, 80(3), 117-24.
109. Graber, D. A. (2003). *The power of communication: Managing information in public organizations*. Washington, DC: CQ Press.
110. Graen, G. B., & Scandura, T. A. 1987. Toward and psychology of dyadic organizing. In L. L. Cummings & B. M. Staw (Eds.), *Research in Organizational Behavior* (Vol. 9): 175–208. Greenwich, CT: JAI Press.
111. Graen, G.B., & Uhl-Bien, M. (1995). Relationship - based approach to leadership: Development of leader-member exchange (LMX) theory of leadership over 25 years: Applying a multi-level, multi-domain perspective. *Leadership Quarterly*, 6(2), 219-247.
112. Grundei, J. (2006). Examining the Relationship Between Trust and Control in Organizational Design. In: Burton, R.M., Håkonsson, D.D., Eriksen, B., Snow, C.C. (eds) *Organization Design. Information and Organization Design Series*, vol 6. Springer, Boston, MA .
113. Guha-Sapir, D., Vos, F., Below, R., & Ponserre, S. (2014). *Annual disaster statistical review 2013*. Centre for Research on the Epidemiology of Disasters.
114. Hackman, J. R., & Oldham, G. R. (1975). Development of the job diagnostic survey. *Journal of Applied psychology*, 60(2), 159.
115. Hair J.F. (2006). *Multivariate Data-Analysis*. New York: Pearson Prentice Hall.
116. Hall, R. H., Johnson, N. J., & Haas, J. E. (1967). Organizational Size, Complexity, and Formalization. *American Sociological Review*, 32(6), 903.

117. Heath, R. L., & Palenchar, M. J. (2009). Strategic issues management: Organizations and public policy challenges (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
118. Higgins, K. L. & Maciariello, J.A. (2004). Leading complex collaboration in network organizations: a multidisciplinary approach, U: Beyerlein, M., Johnson, D. and Beyerlein, S. (Ed.) Complex Collaboration: Building the Capabilities for Working Across Boundaries (Advances in Interdisciplinary Studies of Work Teams, Vol. 10), Emerald Group Publishing Limited, Bingley, pp. 203-241. [https://doi.org/10.1016/S1572-0977\(04\)10008-3](https://doi.org/10.1016/S1572-0977(04)10008-3)
119. Horsley, J.S. (2006). Reliability in Chaos: Crisis Communication in State Emergency Management Agencies, School of Journalism and Mass Communication, Chapel Hill.
120. Huber, G.P. (1991) Organizational Learning: The contributing processes and the literature, *Organizational Science* 2(1): 88-115.
121. Huber, G.P., and McDaniel, R. R., (1986) The Decision-Making Paradigm of Organizational Design. *Management Science* 32(5):572-589. <http://dx.doi.org/10.1287/mnsc.32.5.572>
122. Huber, G. P., & Glick, W. H. (1993). Organizational change and redesign: Ideas and insights for improving performance. New York: Oxford University Press.
123. Hurst, D. K., Rush, J. C., & White, R. E. (1989). Top management teams and organizational renewal. *Strategic Management Journal*, 10(S1), 87-105. doi:10.1002/smj.4250100708
124. Huxham, C., & Vangen, S. (2000). Ambiguity, Complexity and Dynamics in the Membership of Collaboration. *Human Relations*, 53(6), 771-806.
125. Iyer, V., & Mastorakis, Nikos E. (2006). Important elements of disaster management and mitigation and design and development of a software tool. *Wseas Transactions on Environment and Development*, 2(4), 263-282.
126. Jaghargh, F.Z., Ghorbanpanah, H., Nabavi, S.E., Saboordavoodian, A., dan Farvardin, Z. (2012). A Survey on Organizational Culture Based on Stephan Robbins's Theory (Case Study), 2nd International Conference on Management and Artificial Intelligence IPEDR Vol.35 (2012) © (2012) IACSIT Press, Singapore.
127. Janićijević, N. (2006). Organizaciono učenje u teoriji organizacionih promena. *Ekonomski Anali/Economic Annals*, 51(171).
128. Jaques, T., (2010). Reshaping crisis management: the challenge for organizational design, *Organizational Development Journal* 28(1), 2010, pp 9-17.
129. Jaško, O., Čudanov, M., Jevtić, M., & Krivokapić, J. (2013 a). Osnovi organizacije i menadžmenta. Beograd: Fakultet organizacionih nauka.
130. Jaško, O., Čudanov, M., Jevtić, M., & Krivokapić, J. (2013 b). Projektovanje organizacije. Beograd: Fakultet organizacionih nauka.
131. Jaško, O., Čudanov, M., Jevtić, M., & Krivokapić, J. (2017). Organizacioni dizajn pristupi, metode i modeli. Beograd: Fakultet organizacionih nauka.
132. Jazić, A.(2015). Civilna zaštita u Poljskoj, *Bezbednost*, 57 (2), 2015, str. 60-75. 26
133. Jazić, A.(2016). Bezbednosni regioni u Holandiji – novi oblik organizacije u oblasti vanrednih situacija, *Bezbednost*, 58 (3), 2016, str. 96-112
134. Jevtić, M (2012) Pristup projektovanju organizaciju zasnovan na merenju usklađenosti elemenata organizacije, Beograd, Fakultet organizacionih nauka.
135. Jones, G. R. (2000). Organizational theory – Text and Cases. Prentice Hall.

136. Jones, G. R. (2010). *Organizational theory, design, and change*. Pearson.
137. Jorgustin, K. (2012). *Disaster and Emergency, What's The Difference*. Modern Survival Blog.
138. Kapucu, N., Arslan, T., Demiroz, F., (2010). "Collaborative emergency management and national emergency management network", *Disaster Prevention and Management: An International Journal*, Vol. 19 Iss 4 pp. 452 – 468.
139. Kast, F., Rosenzweig, J. (1973). *Contingency view of organization and management*, Science Research Associates.
140. Kates, A., Galbraith, J.R., (2007): *Designing Your Organization*, San Francisco, USA, Jossey-Bass.
141. Kekić, D., Mlađan, D., i Subošić, D. (2008). Međunarodna saradnja u vanrednim situacijama. *Bezbjednost-Policija-Građani (Banja Luka)*, 4(2), pp. 121-140.
142. Kešetović, Ž., Keković, Z., (2008). *Sistemi kriznog menadžmenta*. Fakultet za bezbjednost i zaštitu, Banja Luka.
143. Kešetović, Ž., Toth, I., (2012). *Problemi kriznog menadžmenta*, Znanstvena monografija, Veleučilište Velika Gorica.
144. Khandwalla, P.N. (1977). *The design of organizations*. New York: Harcourt, Brace Jovanovich.
145. Khandwalla, P.N., (1971). *Report on the Influence of the Techno-Economic Environment on Firms' Organization*. Report of research findings presented to participating corporations in a study of organizational structure, McGill University, Montreal.
146. Khandwalla, P.N., (1972). *Environment and Its Impact on the Organization*, *International Studies of Management & Organization*, 2:3, 297-313, DOI: 10.1080/00208825.1972.11656125
147. Khandwalla, P.N., (1973). *Viable and Effective Organizational Designs of Firms*, *Academy of Management Journal*, 481-95.
148. Khandwalla, P.N., (1974). *Mass Output Orientation of Operations Technology and Organizational Structure*, *Administrative Science Quarterly*, 74-97.
149. Kilmann, R. H., Pondy, L. R., & Slevin, D. P. (1976). *The management of organization design*. Amsterdam: North-Holland.
150. Kimberly, J. R. (1976). *Organizational Size and the Structuralist Perspective: A Review, Critique, and Proposal*. *Administrative Science Quarterly*, 21(4), 571.
151. Kimberly, J. R. (1979). *Issues in the creation of organizations: initiation, innovation, and institutionalization*. *Academy of Management Journal*, 22: 437– 457.
152. Koonty, H., O'Donnell C. (1972). *Principles of Management: An Analysis of Managerial Functions*, Fifth edition, McGraw-Hill Book Company.
153. Kovačević, N. (2021). *Model procene rizika upotrebe pontonskih jedinica u vanrednim situacijama*, doktorska disertacija, Beograd, Univerzitet odbrane.
154. Kreps, G.A., (1985). *Organizing for Emergency Management: Examining Recent Experience*, pp 30-54 in *Emergency Management: Principles and Practice for Local Government*, eds. T.E. Drabek and G.J. Hoetmer, Washington, D.C.: International City Management Association.

155. Krishnaswamy, K. N., Sivakumar, A.I., Mathirajan, M. (2006). *Management Research Methodology: Integration of Methods and Techniques*. London: Prentice Hall.
156. Krivokapić, J. (2016). *Uticaj konsaltinga na efikasnost organizacionog restrukturiranja*, doktorska disertacija, Beograd, Fakultet organizacionih nauka.
157. Kubr, M. (2002). *Management consulting: A guide to the profession*. International Labour Organization. Geneva.
158. Kunreuther, H., and A. Lerner-Lam, (2002). "Risk Assessment and Risk Management Strategies in an Uncertain World, Executive Summary," Columbia/Wharton Roundtable, April 12-12, 2002.
159. LaPorte, T. R., & Consolini, P. M. (1991). Working in practice but not in theory: Theoretical challenges of "high reliability organizations". *Journal of Public Administration Research and Theory*, 1(1), 19-48.
160. LaPorte, T. R., Ed. (1991). *Social Response to Large Technical Systems: Control or Anticipation*. Norwell, MA, Kluwer Academic Publishers.
161. Lawrence, P. R., & Lorsch, J. W. (1967). *Organization and environment: Managing differentiation and integration*. Boston: Harvard University Press.
162. Le Coze, J.C. (2008). 'Disasters and Organisations: From Lessons Learnt to Theorising', *Safety Science*, Volume 46, Number 1, pp.132-149.
163. Leavitt, H. (1965). *Applied organizational change in industry: Structural, technological and humanistic approaches*. Handbook of organizations.
164. Leavitt, H., Dill, W., and Eyring H. (1973). *The Organizational World*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
165. Levitt, B., March, J. (1988) *Organizational Learning*, *Annual Review of Sociology* 14: 319-40.
166. Lighthouse Readiness Group. (2015). *The Difference Between a Crisis, Emergency, and Disaster*, in Al-Dahash, H., Thayaparan, M., & Kulatunga, U. (2016, August). *Understanding the terminologies: Disaster, crisis and emergency*. In *Proceedings of the 32nd annual ARCOM conference, ARCOM 2016* (pp. 1191-1200).
167. Lindberg, A.K., Hansson, S.O. and Rollenhagen, C. (2010). 'Learning from Accidents- What More Do We Need to Know?', *Safety Science*, Volume 48, Number 6, pp. 714-721.
168. Lindell, M. K. (2013). *Disaster studies*, *Current Sociology*, 61(5/6), 797-825.
169. Lorenz, E. N. (1993). *The essence of chaos*. Seattle: University of Washington Press.
170. Mandelbrot, B.B. (1982). *The Fractal Geometry of Nature*. San Francisco: W.H. Freeman.
171. Marrett, C. B., Hage, J., & Aiken, M. (1975). *Communication and Satisfaction in Organizations*. *Human Relations*, 28(7), pp. 611-626.
172. McGuire, M. & Agranoff, R. (2007) *Answering the big questions, asking the bigger questions: expanding the public network management empirical research agenda*, paper presented at the 9th Public Management Research Conference Tucson, October 25-27, 2007, Tucson, AZ.
173. McNamara, D. (2009). *From Fayol's Mechanistic To Today's Organic Functions Of Management* *American Journal of Business Education* – January/February 2009 Volume 2, Number 1.

174. Mendenhall, M. E. (2005). Mergers and acquisitions: Managing culture and human resources. Stanford University Press.
175. Mihailović, D. (2012). Metodologija naučnih istraživanja, Fakultet organizacionih nauka, Beograd.
176. Milašinović, S., Kešetović, Ž. (2008). Crisis and crisis management – a contribution to a conceptual & terminological delimitation, Megatrend Review, vol.5 (1) 2008, pp.167-186.
177. Miller, D., Friesen, P. H. (1983). Strategy-making and environment: the third link. Strategic Management Journal, 4, 221-35.
178. Mintzberg, H. (1978). Patterns in Strategy Formation. Management Science, 24(9), 934–948.
179. Mintzberg, H. (1989). The structuring of organizations, Prentice Hall.
180. Mintzberg, H. (1993). Structure in fives: Designing effective organizations. Englewood Cliffs, NJ, US: Prentice-Hall, Inc.
181. Moe, T. L., Gehbauer, F., Senitz, S., & Mueller, M. (2007). Balanced scorecard for natural disaster management projects. Disaster Prevention and Management: An International Journal, 16(5), 785-806.
182. Morgan, G., (2006). Images of organization, Sage Publications, Inc
183. Morgan, G.A., Griego, O.V., Gloeckner, G. (2000). SPSS for Windows - An Introduction to Use and Interpretation in Research. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
184. Mork, L., (2002). "Technology Tools for Crisis response," Risk Management, October 2002, 49:10, pp. 44-50.
185. Moynihan, D.P. (2005). Leveraging Collaborative Networks in Infrequent Emergency Situation, IBM the Center for the Business of Government, Washington DC.
186. Müller, R., (1985). Corporate Crisis Managment, Long Range Planning.
187. Munich Re Group. (2005). Annual review: natural catastrophes 2004.
188. Murphy, P. (1996). Chaos theory as a model for managing issues and crises. Public Relations Review, 22(2), 95-113.
189. Musselwhite, G., Herath, G., (2001). An analysis and prediction of Australian stock market behaviour using chaos theory, Proceedings of the 2001 Hawaii conference on Business, (eds): T. Gregson and D. Yang. College of Business Administration. University of Hawaii, pp. M289 – M300.
190. Musselwhite, G., Herath, G., (2004). A chaos theory interpretation of community perceptions of Australian forest policy, Forest Policy and Economics 6 (2004) 595 – 604.
191. Nonaka, I. (1994). A Dynamic Theory of Organizational Knowledge Creation. Organization Science, 5(1), 14–37.
192. Northaus, P. (2008). Liderstvo: teorija i praksa, Data status, Beograd.
193. Nunnally J, Bernstein L. (1994). Psychometric theory. New York: McGraw-Hill Higher, INC;
194. Odom, R. Y., Boxx, W. R., & Dunn, M. G. (1990). Organizational Cultures, Commitment, Satisfaction, and Cohesion. Public Productivity & Management Review, 14(2), p. 157.

195. Osterwalder, A., Pigneur, Y. (2010): Business model generation. New jersey, USA, John Wiley and Sons.
196. Ott, J.S. (1989). The Organizational Culture Perspective, Chicago: Dorsey Press.
197. Ouchi, W. G. (1979). A Conceptual Framework for the Design of Organizational Control Mechanisms. Management Science, 25(9), 833–848. doi:10.1287/mnsc.25.9.833
198. Park, H., (2010). The social structure of large scale blackouts, changing environment, institutional imbalance, and unresponsive organizations, New Brunswick Rutgers, the State University of New Jersey.
199. Parker, D. (1992). The Mismanagement of Hazards–Hazard Management and Emergency Planning, Perspective on Britain. London: James & James.
200. Parker, D., & Stacey, R. (1994). Chaos, management and economics: The implications of non-linear thinking. London: Institute of Economic Affairs.
201. Parsons, T. (1960): Structure and Process in Modern Societies, Glencoe, IL: Free Press.
202. Paton, D., Johnston, D., & Houghton, B. F. (1998). Organisational response to a volcanic eruption. Disaster Prevention and Management: An International Journal, 7(1), 5–13.
203. Pearson, C. M., & Clair, J. A. (1998). Reframing crisis management. The Academy of Management Review, 23(1), 59-76.
204. Perrow, C. (1986). Complex organizations: A critical essay (3rd ed.). New York: Random House.
205. Phillips, F. (2011). Inter-institutional relationships and emergency management. International Journal of Society Systems Science, 3, 1–2: 40–58.
206. Poincare, H., (1903). Science and Method. T Nelson, London.
207. Prohaska, S., Đukić, D., Divac, B., Todorović, N., Božović, N. (2014). Karakteristike jakih kiša koje su prouzrokovalе čestu pojavu poplava na teritoriji Srbije u periodu april-septembar 2014. godine, Vodoprivreda, 46 (2014).
208. Pugh, D.S., Hickson D.J., Hinings, C.R., Macdonald, K. M. Turner, C. & Lupton, T. (1963). A scheme for organizational analysis. Administrative Science Quarterly, 8(64), 289-315.
209. Rainey, H. G. (2003). Understanding and managing public organizations (3rd ed.). San Francisco: Jossey-Bass.
210. Ravanfar, M. M., (2015). Organizational structure based on 7s model of McKinsey, Global Journal of Management and Business Research: Administration and Management, Volume 15 Issue 10 Version 1.0, Year 2015.
211. Rečnik srpskoga jezika (2011). Rečnik srpskoga jezika: Izmenjeno i popravljeno izdanje. Novi Sad: Matica srpska.
212. Republički hidrometeorološki zavod Srbije (2015). Godišnji bilten za Srbiju, 2014. Godina, Beograd. (dostupno online na <http://www.hidmet.gov.rs/podaci/meteorologija/latin/2014.pdf>)
213. Roberts, K. H. (1990). Some characteristics of one type of high reliability organization. Organization Science, 1(2), 160-176.
214. Robbins, S. P., & Coulter, M. (2012). Management. Prentice Hall.

215. Robinson, J. A. (1968) (ed.) "Crisis" in International Encyclopedia of Social Sciences, New York: Macmillan and the Free Press, pp. 510.-513.
216. Rochlin, G. I. (1993). Defining "high reliability" organizations in practice: A taxonomic prologue. In K. H. Roberts (Ed.), New challenges to understanding organizations (pp. 11-32). New York: Macmillan Publishing Company.
217. Rosenthal, U., Arien, B. and Comfort, L. (2001). Managing Crises: Threats, Dilemmas, Opportunities, Springfield, IL: Charles C. Thomas.
218. Rot, N. (2010), Psihologija grupa, Zavod za udžbenike, Beograd
219. Roux-Dufort, C. (2007). A Passion for imperfections: Revisiting crisis management. In C. M. Pearson, C. Roux-Dufort & J. A. Claire (Eds.), International Handbook of Organizational Crisis Management, (pp. 221-252). Thousand Oaks, CA: Sage.
220. Rovai, A. P., Baker, J. D., & Ponton, M. K. (2014). Social Science Research Design and Statistics: A Practitioner's Guide to Research Methods and IBM SPSS Analysis. Chesapeake: Watertree Press.
221. Rubin, C. (2009). Long term recovery from disasters–The neglected component of emergency management. Journal of Homeland Security and Emergency Management, 6(1), 1–17.
222. Rupčić, N. (2002.), Poduzeće koje uči - formula za 21. stoljeće, Ekonomski pregled, 53(9-10): 903-920.
223. Rupčić, N. (2007). Kritički osvrt na koncept organizacije koja uči. Društvena istraživanja: časopis za opća društvena pitanja, 16(6 (92)), 1239-1261.
224. Sagan, S. D. (1993). The limits of safety: Organizations, accidents, and nuclear weapons. Princeton: Princeton University Press.
225. Saris, W. E., & Gallhofer, I. N. (2014). Design, evaluation, and analysis of questionnaires for survey research. New York: John Wiley & Sons.
226. Saunders, M., Lewis, P., Thornhill, A., (2009). Research Methods for Business Students, Fifth edition, Prentice Hall.
227. Scanlon, T.J., (1990). Political Leadership and Canadian Emergency Planning: The Role of the Mayor, pp 165-181, in Cities and Disaster: North American Studies in Emergency Management, eds R.T. Sylves and W.L. Waugh, Springfield, Ill.: Charles C. Thomas.
228. Schollhammer, H. (1982). 'Internal corporate entrepreneurship'. In Kent, C. A., Sexton, D. L. and Vesper, K H. (Eds.), Encyclopedia of Entrepreneurship. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 209-29.
229. Scott, R. W. (2003). Organizations: Rational, natural, and open systems. Prentice-Hall.
230. Selznick, P. (1957). Leadership in administration: A sociological interpretation. Evanston, IL: Row Peterson.
231. Senge, P. M. (1990). The fifth discipline: The art and practice of the learning organization. New York: Currency Doubleday.
232. Senić, R. (1996). Krizni menadžment, BMG, Beograd.
233. Serletis, A., Gogas, P., (1997). Chaos in East European black market exchange rates. Research in Economics 51, 359 – 385.
234. Shaluf, I. M., Ahmadun, F., & Said, A. M. (2003). A review of disaster and crisis. Disaster Prevention and Management, 12(1), 24-32.

235. Shane, S. (2003). A general theory of entrepreneurship: The individual opportunity nexus. Northampton, MA: Edward Elgar.
236. Shrivastava, P. (1995). Ecocentric management for a globally changing crisis society. Paper presented at National Conference, Academy of Management, August 1995, Vancouver, BC, Canada.
237. Sikavica, P., Hunjak, T., Begičević, N., & Hernaus, T. (2014). Poslovno odlučivanje. Školska knjiga.
238. Simon, H. A. (1962). New Developments in the Theory of the Firm. *The American Economic Review*, 52(2), 1–15.
239. Sine, W. D., & David, R. (2003). Environmental jolts, institutional change, and the creation of entrepreneurial opportunity in the U.S. electric power industry. *Research Policy*, 32: 185–207.
240. Sine, W., Mitsunashi, H., and Kirsch, D. (2006) Revisiting Burns and Stalker: Formal Structure And New Venture Performance In Emerging Economic Sectors, *Academy of Management Journal*, 2006, Vol. 49, No. 1, 121–132.
241. Smailagić, J., Mihajlović, M., Zdravković, S., Drakula, B., (2012). Analiza ekstremnog klimatskog događaja u Srbiji- hladni talas u februaru 2012. godine. Republički hidrometeorološki zavod, Republika Srbija.
242. Smith, D. (2005). Business (not) as usual: Crisis management, service recovery and the vulnerability of organizations. *Journal of Services Marketing*, 19(5), 309-320.
243. Spoden, C. (2017). Build from the Ground Up: Differentiating Between Policies, Standards, Procedures, and Guidelines.
244. Stanford, N. (2007): Guide to Organization design, Profile Books, London.
245. Starbuck, W.H. and Nystrom, P.C. (1981). Designing and understanding organizations. In Nystrom, P.C. and Starbuck, W.H. (Eds.), *Handbook of Organizational Design*, Oxford University Press.
246. Staveren, I.V., (1999). Chaos theory and institutional economics: metaphor or model? *Journal of Economic Issues* 33, 141 – 167.
247. Stojanović, R. (1984). Zaštita i spasavanje ljudi i materijalnih dobara u vanrednim situacijama, Vojnoizdavački zavod, Beograd.
248. Swiss Reinsurance Company, (2006). Natural catastrophes and man-made disasters 2005: high earthquake casualties, new dimension in windstorm losses, Sigma No. 2, Zurich.
249. Taket, A., White, L. (2000). Partnerships and Participation. Wiley: Chichester.
250. Tavakol, M., & Dennick, R. (2011). Making sense of Cronbach's alpha. *International journal of medical education*, 53–55.
251. Teece, D., (1996). Firm organization, industrial structure, and technological innovation. *Journal of Economic Behavior & Organization* 31, 193e224.
252. Thompson, James D., (1967). Organizations in Action. New York: McGraw-Hill.
253. Todorović, D. (2011). Metodologija psiholoških istraživanja, Centar za primenjenu psihologiju, Beograd.
254. Tornjanski, V. (2019). Predviđanje uspešnosti organizacionih promena unapređenim Bekard i Harisovim modelom, doktorska disertacija, FON.
255. Toth, I. (2007). Kako se štitimo od katastrofa, Hrvatski Crveni križ, Gospodarstvena uprava za zaštitu i spasavanje, Zagreb, 2007

256. Turner, R.H., Nig, J.M., Paz, D.H., (1986). *Waiting for Disaster: Earthquake Watch in California*, Berkeley University of California Press.
257. Turoff, M., M. Chumer, B., Van de Walle, B., and Yao, X. (2004). The Design of a Dynamic Emergency Response Management Information System (DERMIS)", *The Journal of Information Technology Theory and Application (JITTA)*, 5:4, 2004, 1-35.
258. Tushman, M.L., and Nadler, D.A. (1978). Information processing as an integrating concept in organizational design, *Academy of Management Review*, 3: 613-624.
259. UNISDR. (2009). *UNISDR terminology on disaster risk reduction*. Geneva: United Nations International Strategy for Disaster Reduction.
260. United Nations, U.N. Disaster Relief Office (1986). *Disaster Prevention and Mitigation: A Compendium of Current Knowledge* (New York: U.N. Disaster Relief Office, Vol.12).
261. Van Den Hooff, B., & De Ridder, J. A. (2004). Knowledge sharing in the context: The influence of organizational commitment, communication climate and CMC se on knowledge sharing. *Journal of Knowledge Management*, 8(6), 117-130.
262. van Laere, J., Lindblom, J. (2019). Cultivating a longitudinal learning process through recurring crisis management training exercises in twelve Swedish municipalities. *J Contingencies and Crisis Management*. 2019;27:38-49. <https://doi.org/10.1111/1468-5973.12230>
263. Vidal, R., Roberts, K.H., (2014). Observing Elite Firefighting Teams: The Triad Effect, *Journal of Contingencies and Crisis Management* Volume 22 Number 1 March 2014.
264. Vlada Republike Srbije (2014) Izveštaj o elementarnoj nepogodi – poplavi koja je zadesila Republiku Srbiju i merama koje su preduzete radi spasavanja stanovništva i odbrane ugroženih mesta od poplave.
265. Volberda, H. (1996). Toward the flexible form: how to remain vital in hypercompetitive markets, *Organization Science*, Vol. 7 No. 4, pp. 359-374.
266. Von Bertalanffy, L. (1950). The Theory of Open Systems in Physics and Biology. *Science*, 111(2872), 23-29.
267. Vujaklija, M., (1980). *Leksikon stranih reči i izraza*, Prosveta-Beograd.
268. Vulević, B., (2019). Karakteristike dizajna organizacije za posebne namene u zavisnosti od nivoa učešća u vanrednim situacijama, pristupni rad, FON
269. Vulević, B., Božović, A., (2018). Menadžment kvalitetom i menadžment zaštitom životne sredine u vojnim organizacijama, *Vojno delo*, 7/2017, Beograd.
270. Wahlström, B. (2011). 'Organisational Learning – Reflections from the Nuclear Industry', *Safety Science*, Volume 49, Number 1, pp. 65-74.
271. Waterman Jr, R. H., Peters, T. J., & Phillips, J. R. (1980). Structure is not organization. *Business Horizons* 23(3), 14-26.
272. Waugh. W.L. (1988). Current Policy and Implementation Issues in Disaster Preparedness pp. 111-25 in *Managing Disaster: Strategies and Policy Perspectives*, ed. L.K. Comfort (Durham and London: Duke University Press).
273. Waugh. W.L. (1990). *Terrorism and Emergency Management*, New York and Basel: Marcel Dekker.

274. Waugh. W.L. (1991). *Coordination and Control: Organizational Design and the Emergency Management Function*, University of California, Los Angeles.
275. Weber, M. (1958). *From Max Weber: Essays in sociology*. (Gerth, HH, & Mills, C. Wright, Trans. & Eds.).
276. Weick K. E. (1993). Organizational redesign as improvisation. In: Huber, G. P., & Glick, W. H. (1993). *Organizational change and redesign: Ideas and insights for improving performance*. New York: Oxford University Press. pp. 346–378.
277. Weick, K. E. (1979). *The social psychology of organizing*. New York: Newbery Award Records.
278. Weick, K. E. (1987). Organizational Culture as a Source of High Reliability. *California Management Review* XXIX(2): 112-127.
279. Weick, K. E., and Sutcliffe K.M. (2007). *Managing the Unexpected: Resilient Performance in an Age of Uncertainty* (2nd Edition), John Wiley & Sons, Inc. New York, NY, USA ©2007.
280. Weick, K. E., McDaniel, R.R. (1989). How Professional Organizations Work: Implications for School Organization and Management. In T. J. Sergiovanni & J. H. Moore (Eds.), *Schooling for tomorrow: Directing reforms to issues that count*, Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
281. Wenger, D. E., & Parr, A. R. (1969). *Community functions under disaster conditions*. University of Delaware, Disaster Research Center.
282. Wilden, R., Gudergan, S.P., Nielsen B.B., Lings, I., (2013). *Dynamic Capabilities and Performance: Strategy, Structure and Environment*, Long Range Planning 46 (2013) 72-96 Elsevier Ltd. <http://dx.doi.org/10.1016/j.lrp.2012.12.001>
283. Wilson, J., & Oyola-Yemaiel, A. (2001). The evolution of emergency management and the advancement towards a profession in the United States and Florida. *Safety Science*, 39(1), 117-131.
284. White, L. (2008). Connecting organisations: Developing the idea of network learning in inter-organisational settings. *Systems Research and Behavioural Science*, 24(25), 701–716.
285. Wood, R., & Bandura, A. (1989). Social Cognitive Theory of Organizational Management. *Academy of Management Review*, 14(3), 361–384. doi:10.5465/amr.1989.4279067
286. Woodward, J. (1958). *Management and technology: Problems and progress in technology 3*. London: HMSO.
287. Worrell, D. (1995). The learning organization: Management theory for the information age or new age fad? *The Journal of Academic Librarianship*, 21(5), 351-357.
288. Zaim, H., Muhammed, S., & Terim, M. (2019). Relationship between knowledge management processes and performance: Critical role of knowledge utilization in organizations. *Knowledge Management Research & Practice*, 17(1), 24–38.
289. Zakon o radu „Sl. glasnik RS”, br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – odluka US, 113/2017 i 95/2018 – autentično tumačenje.
290. Zakon o vanrednim situacijama "Sl. glasnik RS", br. 111/2009, 92/2011 i 93/2012.
291. Zakon o zaštiti i spašavanju Službeni list CG, br. 32/2011, 54/2016, 146/2021 i 3/2023.

292. Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća „Službene novine Federacije BiH“, broj 39/03, 22/06 i 43/10.
293. Ministarstvo za civilnu odbranu, vanredne situacije i otklanjanje posledica prirodnih katastrofa Ruske Federacije, Internet, 27/06/22, <http://https://www.mchs.gov.ru/ministerstvo> .

3.3 Опис и адекватност примењених научних метода

Током израде докторске дисертације, од општих логичких научних метода коришћене су:

- Дескрипција – приликом описивања теоријских концепата, ставова и чињеница везаних за проблем истраживања;
- Апстракција – у циљу одвајања битног од небитног;
- Синтеза – за схватање сложених целина преко њихових појединачних делова њиховим спајањем односно стављањем у могуће везе и односе;
- Дедукција – приликом постављања хипотеза, полазећи од општих појмова и дефиниција, правилима логичког закључивања изведени су појмови битни за конкретно истраживање;
- Индукција – приликом повезивања чињеница и појединачних налаза у извођењу коначног закључка и доказивања главне хипотезе.

Од опште-научних метода, у докторској дисертацији је примењена статистичка опште-научна метода која укључује фреквенције и статистичке тестове.

Посматрајући начин истраживања као низ оперативно-техничких поступака у дисертацији, хронологија поступака је следећа:

- Поступак прикупљања података у теоријском и практичном делу,
- Поступак обраде података и
- Извештавање о резултатима истраживања.

Што се тиче техника, поступака и инструмената за прикупљање података, у дисертацији је коришћено:

- Научно испитивање и
- Метода анализе садржаја поступком квантитативне анализе садржаја.

Посматрајући фазе истраживања, током анализе стања и постојећих резултата истраживања, приказа основних појмова, дефиниција и теорија, релевантних за проблем дисертације, у дисертацији су коришћене квалитативне и квантитативне анализе садржаја претраживањем база података, као и научне и стручне литературе у електронској и штампаној форми, те студије случаја.

Дефинисање хипотеза засновано је на дедуктивној методи логичког закључивања и квалитативној истраживачкој методи анализе садржаја. Емпиријско истраживање је засновано на методи научног испитивања употребом анкете за чију сврху је коришћен упитник као истраживачки инструмент.

У сврху анализе података употребљена је статистичка опште-научна метода, а за извођење резултата коришћене су методе анализе, синтезе, апстракције, конкретизације и индукције.

Истраживање у докторској дисертацији засновано је на емпиријском истраживању које се испитује користећи примарне податке. Подаци су прикупљени методом истраживања, техником испитивања, помоћу анкете. Обзиром на нацрт научне замисли, истраживање спроведено у докторској дисертацији класификује се у не-експериментална истраживања.

У првом кораку је реализован низ интервјуа са руководећим кадром из више организација посебне намене које су лоциране на територији Србије, Црне Горе, Северне Македоније и Босне и Херцеговине. Интервју је обављен у форми разговора уз постављање питања отвореног типа која су се односила на предмет истраживања, како би се на малом узорку проверила оправданост прелиминарних хипотеза.

На основу искустава стечених из реализованих интервјуа, сугестија и предлога добијених током интервјуа, те на основу прегледане литературе, дизајниран је упитник и постављен на сајт. Упитник је са петостепеном „Ликертовом“ скалом (на којој је 1= нисам сагласан/на, а 5= у потпуности сам сагласан/на) и коришћен је као истраживачки инструмент.

У уводном делу упитника учесницима у истраживању је објашњено да је потребно пет до десет минута за попуњавање упитника те да ће се резултати истраживања користити искључиво у научно-истраживачке сврхе, а да ће сви подаци добијени истраживањем бити чувани уз најстроже поштовање Закона о заштити података, те да ће резултати истраживања бити коришћени и презентовани на начин да идентификација правног или физичког лица не буде могућа. Упитник је састављен од питања која су груписана по сетовима питања:

- Први сет питања обухвата опште податке о испитанику;
- Другим сетом питања обухваћене су информације о организацији;
- Трећим сетом питања прикупљене су информације о организационом дизајну;

Након трећег сета питања учесници су конкретно упитани да ли би њихова организација, или део организације, била ангажована за помоћ становништву и институцијама приликом ванредне ситуације. Они испитаници који су на то питање одговорили позитивно, учествовали су у даљем истраживању, и њихови одговори су анализирани, док остали нису.

Следећим сетом питања се утврђује колико пута је организација ангажована у ванредним ситуацијама и колико припадника у процентима је ангажовано.

Последњи сет питања обухвата групу батеријских питања којима се утврђују лични ставови испитаника о ангажовању организације током ванредне ситуације, тј. да ли сматрају да је након ангажовања дошло до одређених промена у организационој структури, организационој култури и организационим односима.

Како би се избегли непажљиви и неопрезни одговори на постављена питања, те самим тим да не би дошло до грешака у резултатима истраживања, у упитник је унесено и једно контролно питање, на основу ког су елиминисани непажљиви одговори и нису анализирани, а све са циљем да се добију што је могуће поузданији резултати. Што је резултирало да је коначан сет прикупљених података анализиран на узорку од 93 испитаника.

Подаци су припремљени за тестирање постављених хипотеза кроз класификацију, дефинисање варијабли у статистичком софтверу „СПСС“, где је реализована логичка и техничка контрола. Контролна варијабла је постављена инверзно.

Подаци су обрађени техничко-методолошким поступцима кроз два повезана задатка: припремањем података и обрадом и исказивањем прикупљених података (Михаиловић, 2012). Анализа података реализована је кроз три фазе. У првој фази је урађена анализа основних података коришћењем дескриптивне статистике и фреквенција. Описном статистичком анализом добијен је преглед опсега вредности променљивих, њихове средње вредности и стандардно одступање. Фреквенције се користе за добијање описних статистичких показатеља категоријских променљивих. У другој фази је урађена провера поузданости скале и тест нормалне расподеле. У последњој фази анализе података реализовано је тестирање хипотеза коришћењем параметарског теста.

3.4 Применљивост остварених резултата

Истраживање се бави актуелном темом. Ова студија пружа увид у дизајн организација посебне намене, чиме се унапређује свеобухватни процес пројектовања организација, организационог учења и организационих промена. Студија даје увид у организациони дизајн организација посебне намене у зависности од нивоа учешћа у ванредним ситуацијама, као и у зависности од фреквенције учешћа, те даје увид у разлике димензија дизајна организација посебне намене у односу на величину организације.

4. ОСТВАРЕНИ НАУЧНИ ДОПРИНОС

4.1 Приказ остварених научних доприноса

Основни научни допринос ове студије је у синтези досадашњих научних и стручних радова о овој теми, уз посебан допринос обогаћивању сазнајног фонда у дисциплини организационог дизајна који се огледа у новим открићима везано за дизајн организација посебне намене, а која су добијена емпиријским истраживањем. Поред научног доприноса, студија има и одређена ограничења, која су описана у дисертацији.

4.2 Критичка анализа резултата истраживања

Резултати истраживања су показали да долази до промена у организационом дизајну организација посебне намене након ангажовања у ванредним ситуацијама, и да се промене разликују међу организацијама у односу на ниво ангажовања.

Тако су резултати показали да у организацијама посебне намене нижег нивоа ангажовања у ванредним ситуацијама запослени опажају мање промена у организационој структури, организационој култури и организационим односима, него запослени у организацијама вишег нивоа ангажовања.

4.3 Верификација научних доприноса

Преглед објављених научно-истраживачких радова у међународним и домаћим часописима, као и у зборницима конференција дат је у наставку текста. Од укупног броја објављених радова један је објављен у часопису који је на СЦИ листи (рад под редним бројем 1):

1. Vulević, B., Čudanov, M., & Kešetović, Ž. (2022). Organisational Design–Learning from Engagement During High-impact Low-frequency Events. *Lex Localis*, 20(2), 393-410. DOI: 10.4335/10.4335/20.2.393-410(2022), IF 2021 0.660 (M23).
2. Вулевић, Б., (2016) Особине и вештине лидера у кризним ситуацијама- примери из војне средине, Војно дело 5/2016, Београд. DOI: 10.5937/vojdelo1605278V.
3. Вулевић, Б., Ћурчић, Р., Обрадовић, В., (2016) Стратегијски концепт управљања одбраном од хемијског, биолошког, радиолошког и нуклеарног оружја, Војно дело 7/2016, Београд. DOI: 10.5937/vojdelo1607269V.
4. Вулевић, Б., Божовић, А., (2017) Хемијски акциденти и процена и прогноза утицаја на животну средину, Војно дело 3/2017, Београд. DOI: 10.5937/vojdelo1703153V

5. Вулевић, Б., (2017) Употреба аналитичког хијерархијског процеса у одлучивању у јединицама нуклеарно биолошко хемијске одбране (НБХО), Војно дело 5/2017, Београд. DOI: 10.5937/vojdelo1705241V
6. Вулевић, Б., Божовић, А., (2017) Менаџмент квалитета и заштите животне средине у војним организацијама, Војно дело 7/2017, Београд. DOI: 10.5937/vojdelo1707261V
7. Вулевић, Б., (2018) Управљање интелектуалним капиталом у организацијама посебне намене, Војно дело 2/2018, Београд. DOI: 10.5937/vojdelo1802432V
8. Вулевић, Б., (2015) Комуникације војске путем савремених медија, зборник радова X скупа привредника и научника SPIN'15 „Иновативна решења операционог менаџмента за ревитализацију привреде Србије“, Београд, новембар 2015, ISBN 978-86-7680-320-0
9. Tornjanski, V., Knežević, S. & Vulević, B. (2021a). Towards Sustainability: Shaping the Project Management Landscape in the context of the Society 5.0. In Proceedings of the 25th International Congress on Project Management - IPMA 2021, Belgrade, (pp. 173-184).
10. Tornjanski, V., Knežević, S., & Vulević, B. (2023). Perspectives of Project Management Sustainability in the Society 5.0 Context: Moving Forward Towards Human-Centricity. *European Project Management Journal*, 13(1), 61-73. DOI: 10.56889/qxqq4024

5. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

У постојећем научном опусу не постоји јединствена и универзално прихваћена доктрина и заједнички приступ организационом дизајну, с обзиром да је организација веома сложен и флуидан социо-технолошки систем. Додатне разлике у приступима организационом дизајну су везане за различите индустрије и окружења у којима се организације налазе.

Литература која се бави практичним искуствима стеченим из ванредних ситуација, али и теоријом ове тематике, даје обиље примера који могу да потврде да је могуће креирати много ефективније организације које би се ангажовале током ванредних ситуација. Кључна активност у томе би се односила на дизајн таквих организација. Не постоји најбољи начин за ангажовање током ванредних ситуација, мада ипак, постоје бољи и лошији начини ангажовања. Императив у оваквим организацијама је да се подели одговорност на такав начин који ће омогућити ефективну интеракцију и кооперацију.

Кључно особље у организацијама за посебне намене које се ангажују током ванредних и кризних ситуација мора бити способно да реагује и да брзо прилагођава организациону структуру у складу са природом ситуације. У циљу проширења сазнања у области организационог дизајна, кроз анализу карактеристика дизајна организација посебне намене у зависности од нивоа ангажовања у ванредним ситуацијама, што и представља централни проблем ове студије, спроведено је емпиријско истраживање.

Добијеним резултатима истраживања овај рад обогаћује постојећи теоријски фонд, али има и употребну вредност у пракси, истовремено. Емпиријско истраживање је показало да се дизајн организација посебне намене разликује у зависности од ангажовања у ванредним ситуацијама. То у доброј мери може бити поуздан оквир за пројектовање организација посебне намене, као и за одлучивање у процесу управљања ванредном ситуацијом.

У методолошком смислу истраживање прати начела методолошких поступака друштвених истраживања. Основни доприноси рада се развијају у више праваца. Као главни допринос се може истаћи проширивање и продубљивање постојећих сазнања применама организационог дизајна у специфичним окружењима емпиријским истраживањем у организацијама посебне намене. Следећи допринос се огледа у стицању увида у начине ангажовања предметних организација у ванредним ситуацијама, као и у учењу лекција из конкретне ситуације. Као још један правац у коме се развијају доприноси рада јавља се друштвени допринос будући да је истраживање временски димензионирано у току и након кризних ситуација посматраних као догађај, што у даљем може послужити као платформа за проналажење научених лекција и организација које не припадају домену организација посебне намене, али могу имати интеракцију са кризама.

Имајући све то у виду, студија може да допринесе и теорији и пракси, те да буде корисна и стратешком менаџменту, менаџерима средњег нивоа али и консултантима

у пољу организационог дизајна и кризног менаџмента. Добијени резултати могу допринети примени организационог дизајна у специфичним окружењима, те унапређењу ефикасности и ефективности пројектовања организација које је изузетно важно за организације и менаџере данас.

Поред доприноса, истраживачки рад има и одређена ограничења која су описана у дисертацији.

Имајући кратак осврт на дисертацију, доприносе и могућу примену, као и способност кандидата да самостално обавља научни рад, Комисија за оцену завршене докторске дисертације доставља предлог Наставно-научном већу да се докторска дисертација под називом „Карактеристике дизајна организација посебне намјене у зависности од нивоа ангажовања у ванредним ситуацијама“ кандидата Бранимира Вулевића прихвати, изложи на увид јавности и упуту на коначно усвајање већу научних области техничких наука Универзитета у Београду.

Потписници извештаја:

др Младен Чуданов, редовни професор,
Факултет организационих наука,
Универзитета у Београду,

др Ондреј Јашко, редовни професор,
Факултет организационих наука,
Универзитета у Београду,

др Желимир Кешетовић, редовни професор,
Факултет безбедности,
Универзитета у Београду,
